

Beretn. ang. De Forenede Nationers 15. plenarforsamling.

ten og Verdenserklæringen om Menneskerettighederne og fastslår derefter i syv punkter, at undertvingelse af folkeslag er stridende imod FN-pagten, at alle folk har selvbestemmelsesret, at manglende beredskab på det politiske, økonomiske eller sociale område eller inden for undervisningen aldrig bør kunne anvendes som påskud til at udsætte opnåelse af selvstændighed, at alle væbnede foranstaltninger imod afhængige folkeslag skal ophøre, at der straks skal tages skridt til at overføre magten i afhængige områder til befolkningen, at ethvert forsøg på helt eller delvis at sprænge et lands nationale enhed og territoriale integritet strider mod FN-pagten, og at alle lande skal respektere denne erklæring oprigtigt og nøjagtigt.

Resolutionen blev på de efterhånden i alt 43 forslagsstilleres vegne forelagt af *Cambodias* repræsentant.

En del afro-asiatiske lande stemte dog helt eller delvis for det sovjetiske forslag, men hverken dette eller det sovjetiske ændringsforslag opnåede fornødent flertal, som nedenfor beskrevet.

Et fremtrædende træk i de afro-asiatiske landes indlæg var den stærke kritik mod Portugals kolonipolitik. Portugal henviste som tidligere til, at alle dets territorier udgør en del af moderlandet med lige status for alle indbyggere. Foruden Portugal blev også Frankrig og Belgien gjort til genstand for hård kritik under henvisning til henholdsvis Alger og Congo.

Adskillige af de afro-asiatiske lande, således f. eks. *Tunis* og *Indonesien*, advarede mod at inddrage kolonispørgsmålet i den kolde krig mellem øst og vest og udtalte, at hverken spørgsmålet om militærbaser på fremmed territorium eller de politiske forhold i Østeuropa havde relation til det foreliggende dagsordenspunkt. Andre, men færre afro-asiatiske indlæg var udtryk for en mindre rigoristisk afgrænsning, idet imperialismen i disse indlæg fremhævedes som et universalt fænomen, der eo ipso ville være udslettet med afviklingen af det klassiske kolonisystem, der var de afro-asiatiske lande smerteligt bekendt; imperialismen kunne også forekomme i form af økonomisk og — som det farligste — ideologisk domination.

I *Burmas* indlæg påpegedes, at den politiske struktur i de nye lande ikke altid

kunne forventes at være den samme som i f. eks. De Forenede Stater og Storbritannien; demokrati forudsatte kun adgang for, ikke eksistensen af, en opposition; i nye stater ville den nationalistiske bevægelse ofte i de første år være den alt dominerende faktor.

Nigerias repræsentant beskæftigede sig i sit indlæg bl. a. med spørgsmålet om race-diskrimination. Nigeria ville aldrig anerkende dette som en stats interne anliggende, og den nigerianske repræsentant rettede i denne forbindelse et stærkt angreb på Den sydafrikanske Union, hvis apartheid-politik måtte forudses at ville føre til en katastrofe.

Flere af de afro-asiatiske lande, og især *Ceylon*, gav i deres indlæg udtryk for anerkendelse af det sovjetiske initiativ for at få sagen på plenarforsamlingens dagsorden. Den *senegalesiske* repræsentant erklærede, at de folk, der engang havde været undertrykt, ikke kunne være taknemmelige nok, ikke blot for Khrushchevs utrættelige og urokkelige bestræbelser i denne henseende, men også for de uophørlige anstrengelser med henblik på koloniernes frigørelse, som Sovjetunionen havde udfoldet lige siden den bolschevistiske revolution i 1917. Den *ceylo-nesiske* repræsentant gav senere i sit indlæg udtryk for at have følt sig ilde berørt ved, at den britiske repræsentant i det sovjetiske deklara-tionsudkast ville se et fremstød i den kolde krig; *Ceylon* var indforstået med hvert ord i dette.

Med hensyn til fortolkningen af det afro-asiatiske resolutionsforslags operative § 5 (nemlig spørgsmålet om tidspunktet for magtoverdragelse), der fra flere sider betegnedes som forslagets kerne, viste debatten, at der inden for forslagsstillernes kreds bestod visse nuancer i opfattelsen. Kun *Ghana* turde dog nævne en bestemt tidsfrist; den *ghanesiske* repræsentant mente, at hele Afrika ville være uafhængig i 1962.

De Forenede Stater, *Storbritannien*, *Frankrig* og *Italien*, som i deres indlæg i øvrigt fremhævede Sovjetunionens imperialistiske politik, gav med hensyn til det afro-asiatiske resolutionsforslag udtryk for deres anerkendelse af de intentioner, der lå bag forslaget; alle fire lande fandt dog, at forslaget på visse punkter var mindre heldigt formuleret, og erklærede ikke at kunne stemme for det.

I indlæg fra *Danmark*, *Island* og *Norge*